

ЖИВОТ ПРЕТОЧЕН ВО ДРАМА

"Петре Пирузе - Мајски нема што да загуби. Нему очевидно, времето ќе мора да му врати повеќе одошто му одзелo, во име на таа проклета правина, која поначесто доцни, но редовно спасува".

Гане Тодоровски

Пишува:
Анита ДИМОВА

Борците за македонската кауза, луѓето кои ја задолжуваат нацијата за вечни времиња, со своите дела ја градат духовната култура на нашиот народ. Меѓу личностите кои со својата активност ги одбележуваат историските моменти на македонскиот народ спаѓа Петре Пирузе - Мајски. Неговиот живот, како што вели д-р Ачковска, претставува потресна драма за човек кој живеел во сосема неизвесно и бурно време и кој на своја кожа ги почувствувал неверојатно променливите плими и осеки.

БОРЕЦ И ДРЖАВНИК

Петре Пирузе - Мајски е роден на 5 мај 1907 година во Охрид. Многу рано се вклучил во револуционерното движење, пред сè, во Македонскиот народен покрет (МАНАПО) и во работата на Охридската колонија. Како студент на Правниот факултет во Белград тој активно учествувал во студентското движење.

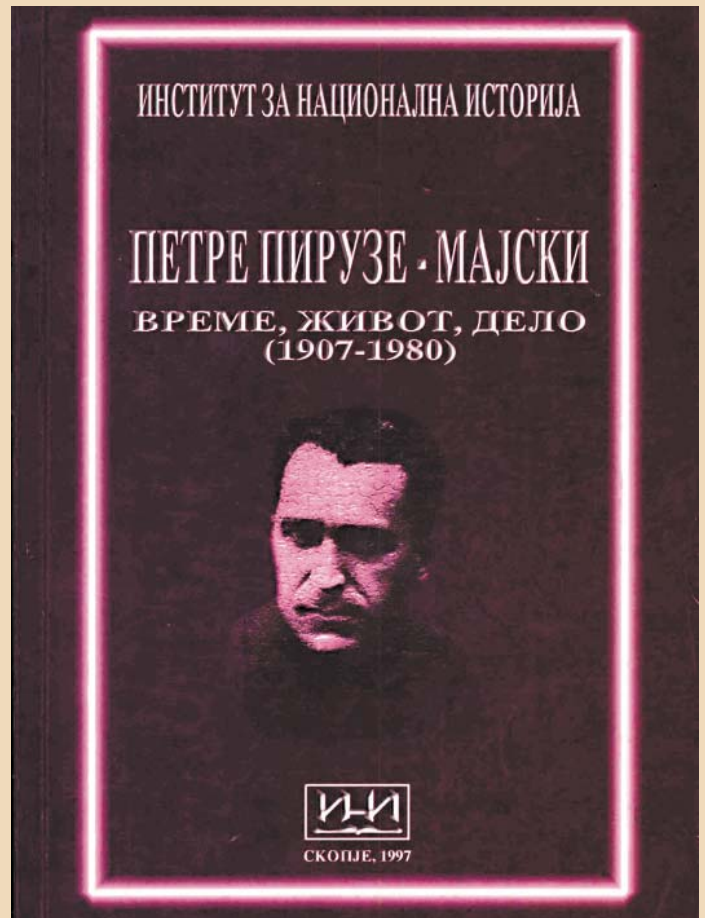
Според неговите современици и потомци, Пирузе претставува легенда за време на НОВ и по неа. Тој бил прв политички секретар и организатор на партиската организа-

ција во Охрид и Охридско. Го организирал движењето во југозападна Македонија подготвувајќи ја територијата за вооружена војна и за целосна национална слобода преку формирање на партизанскиот одред "Славеј", "Јане Сандански" и малесискиот партизански одред командуван со II-та оперативна зона во Македонија.

Мајски учествувал во формирањето на баталјонот "Мирче Ацев" и на Македонско-косовската ударна бригада. Бил член на Главниот штаб на НОВ и ПОМ и потписник на Манифестот на Главниот штаб од октомври 1943 година. Учествовал како делегат на Второто заседание на АВНОЈ, а бил член и на Иницијативниот одбор за свикнување на Првото заседание на АСНОМ, делегат на АСНОМ и член на неговиот Президиум, прв повереник (министер) за правосудство на младата македонска држава и судија на Сојузниот врховен суд на Југославија.

НА ГОЛИ ОТОК

Ги набројавме само најважните активности и функции на човекот кој учествувал во конституирањето на македонската држава. Неговата богата биографија ненадејно била прекината на 14 ноември 1950 година, кога "монополитизмот и едноумието ги потисна творечките потенцијали на поединецот, а секое негово сомневање во целисходноста на одредена државна економско-политичка мерка се прогласуваше за дејност на неприја-

НА НАУЧНИОТ СОБИР СЕ РАСВЕТЛИЈА НЕВИСТИНИТЕ И НЕПРАВДИТЕ ЗА МАЈСКИ

телските елементи". Без никакво објаснување Петре Пирузе - Мајски, бил лишен од слобода и го испратиле на Голи Оток, каде што останал заточен до февруари 1954 година. Според неговите изјави, таму постојано бил измачуван, малтретиран, бојкотиран да не зборува со другите заточеници, постојано го испитувале и физички го истоштувале. Бидејќи не постоеле конкретни докази за сторено кривично дело, го пуштиле на слобода. Но, таа тортура се одразила на неговото здравје.

Неправдата која му била сторена со заточеништвото на Голи Оток, имало последици и по неговото враќање, при што му се понижувал моралниот лик како борец и творец на

македонската држава.

Неправдите го следеле Петре Пирузе - Мајски сè до смртта (12 јануари 1980 година), но и потоа. Иако, според Законот за "Партизанска споменица 1941 година", предвидени се закоп на државен трошок и спомен - обележје, во однос на првоборецот Мајски тоа не е направено.

Во организација на Институтот за национална историја и Собранието на Општина Охрид во 1993 година се одржа научен собир "Петре Пирузе - Мајски, време, живот и дело", на кој беа расветлени многу неvistини и неправди поврзани со животот и со делото на овој истакнат Македонец и творец на македонската држава.